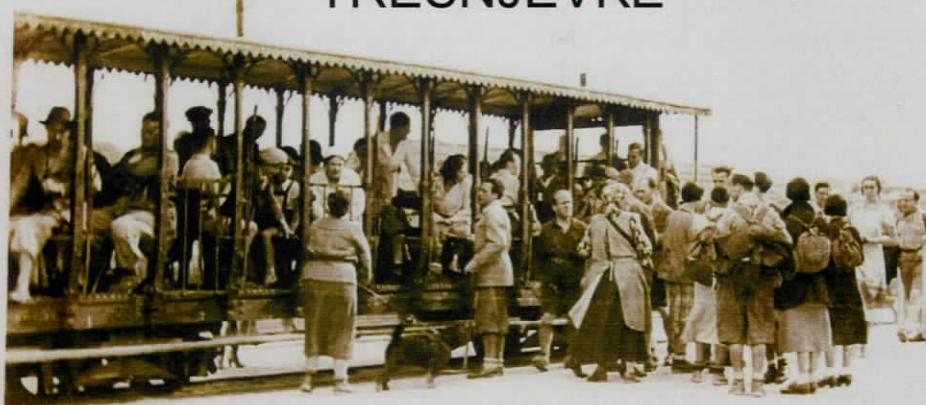
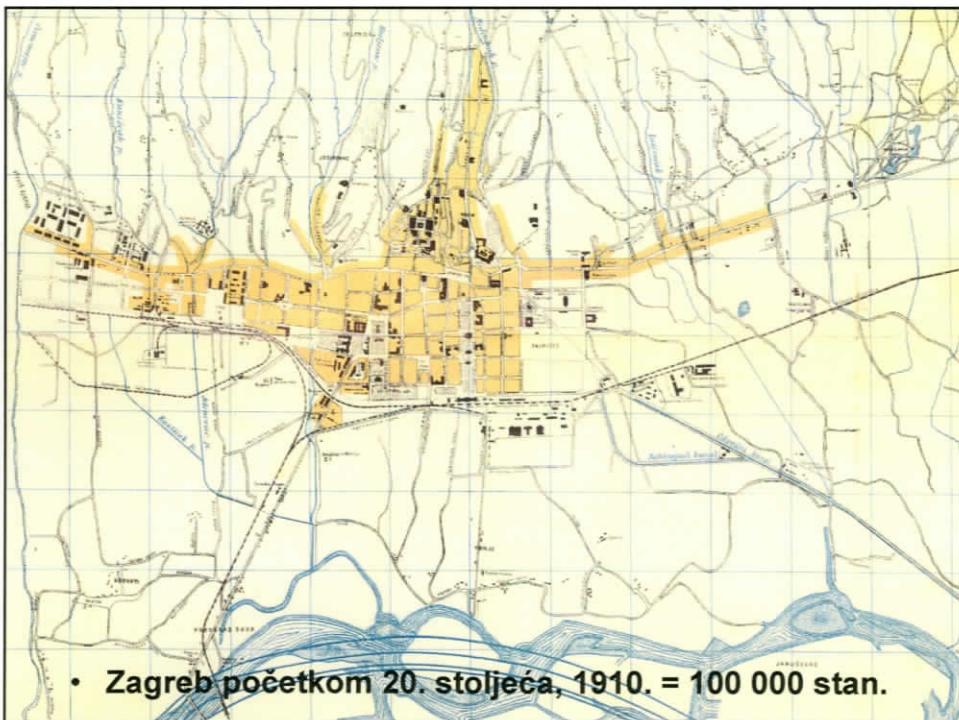

KOLODVORI I PRUGE U URBANOM IDENTITETU TREŠNJEVKE

Prof. dr. sc. Mirela Altic

Trešnjevka poč 20. st.

1862. - pruga Južne želj.
1865. - pruga duž Savske
1870. – pruga Budimpešta

Godina	Stan.	kuća
1869	327	48
1890.	766	102
1900.	2 642	162
1910.	3161	311

Kako je pruga
odredila budući
razvoj
Trešnjevke?

- Pogled na Trešnjevku iz balona "Turul", 1905. (pogled od grada prema Savi)

I - Pruga kao fizička barijera

- Pruga podignuta na nasipu duž sjevernog i istočnog ruba omeđuje naselje
- Problem prometnih komunikacija
- U početku samo uski prolazi ispod pruge (Adžijina, Tratinska, Stara Knežija)
- 30-tih godina grade se današnji nadvožnjaci koji ublažavaju prometnu izolaciju

- ŽELJ.
NADVOŽNJACI
- Savska – 1932.
- Adžijina -1930.
- Tratinska - 1935.
- - Vukovarska – 1937.
- Gagarinov put – 1937.
- Stara Knežija – 1937.
- Savska kod mosta – 1937.
- - autoput – 1955.

- Adžijina i željeznički nadvožnjak 1961. godine
(pogled prema Jukićevoj)

- Ugao Adžijine (ispred nadvožnjaka), 1962.

- Nadvožnjaci danas

Kranjčevičeva

Nadvožnjak kod Vukovarske

Gagarinov put

Vodovodna

Prema Republike Austrije

- Prijelazi u ravnini pruge i danas prijete sigurnosti

- Pogled na prugu danas – nasip uz današnju Andrašecovu ulicu

- Nasip uz Truhelkinu ulicu

- Nasip kao zelena zona uz Brozovu ulicu – model revalorizacije prostora nasipa

- Nasip uz Magazinsku kao divlji parking

II – PRUGA KAO ČIMBENIK LOKACIJE INDUSTRIJE

- 1862.-ca 1930. zbog troškova transporta vojni i ind. objekti grade se uz prugu = željeznička faza razvoja industrije
- osobito privlačna zona ind. je uz kolodvore (zapadni, glavni)
- Kao posljedica te zakonitosti duž Magazinske i Savske u sklopu Trešnjevke nastaje ind-komunalna zona
- Industrijski, vojni i komunalni objekti duž pruge još više su odvojili stambeni dio Trešnjevke od Donjeg grada
- Zajedno s lošom prometnom dostupnošću industrija doprinijela niskoj cijeni zemljišta i specifičnoj socijalnoj topografiji naselja

• Pogled na vodovod (1878) i elektru (1907) oko 1930.

• Tvornica za preradu krpa (canjk-fabrik), Magazinska 49
• Snimljeno 1959.)

- Trešnjevka u srazu sa industrijskom svakodnevicom
- Kranjčevićeva 46-50, snimljeno oko 1930.

- Prizor s Adžijine, istočno od kolodvora Samoborčeka, 1961. godine

- Magazinska ulica (zapadni dio), 1964.

- Ostaci industrijske baštine danas – potencijali?

III – UTJECAJ PRUGE NA IZGRADNJU TREŠNJEVKE

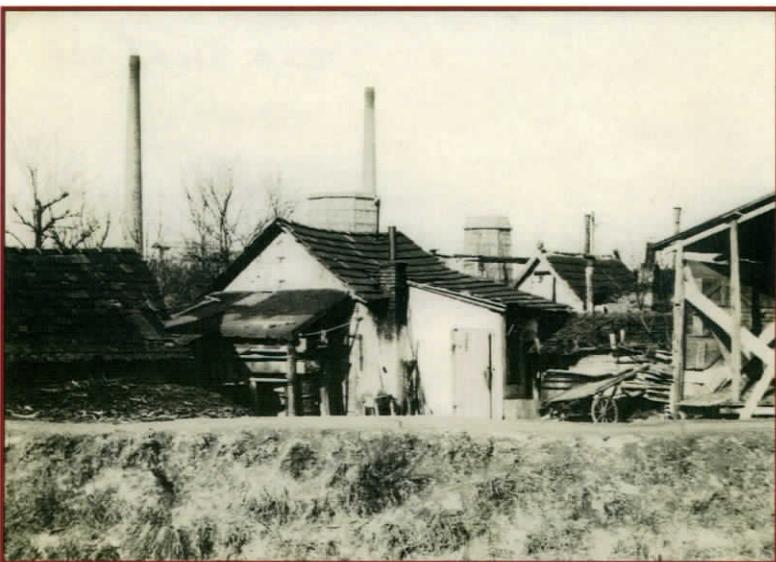
- Loša prometna dostupnost - niska cijena zemljišta - privlači stanovništvo niže imovne moći
- Lokacija industrije dodatno privlači radnike da podižu svoje kuće u neposrednoj blizini
- Trešnjevka – najbrže rastuće radničko naselje
- Odnos gradskih vlasti - urbanistička zapostavljenost
- Pruga se smatrala završetkom grada, komunalni i urbanistički dokumenti ne tretiraju Trešnjevku!
- Veliki udio regulirane i divlje gradnje (izuzetak naselje Prve hrvatske štedionice)
- Između dva rata u Trešnjevcima izgrađeno čak 6 500 kuća od toga samo 38% sa dozvolom

• Pogled na Kranjčevićevu ulicu oko 1930.

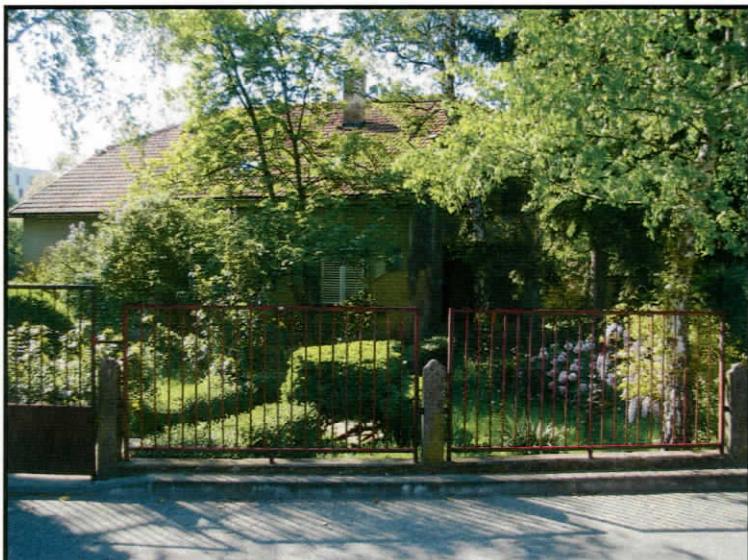
• Pogled na Pongračevо 1930. godine

• Negdje uz potok Kunišćak, 1954.

• Negdje na periferiji Trešnjevke 1932. godine

• Život po mjeri čovjeka

- Problem izgradnje danas

Stubička- staro, novo, najnovije

Stara i nova Trešnjevka u Zagorskoj

- Prostor uz Magazinsku danas slabo iskorišten čeka revalorizaciju

IV – SAMOBORČEK I TREŠNJEVKA

- Prva vožnja 16. siječnja 1901.
- Posljednja vožnja 31. prosinca 1979.
- - dužina poruge 19 km
- 1951. pruga produžena do Bregane
- 1959. uvedeni dizelski vlakovi
- 1962. nova zgrada kolodvora

- Stara zgrada kolodvora snimljena oko 1980.

- Samoborček nedjeljom, snimljeno 29. lipnja 1930.

- Otvoreni vagon Samoborčeka 1933.

- Stara parnjača snimljena na potezu Kustošija-Podsused

- Novi dizelski vlakovi – “srebrne strijele”

• Srebrna strijela na novom kolodvoru 1964.

Samoborček danas

• Kolodvori još uvijek svjedoče

- Novi kolodvor
danas

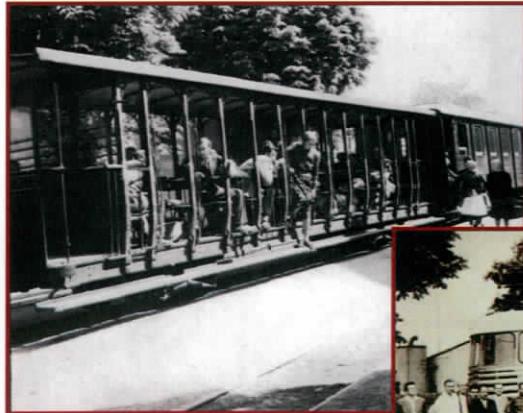
- Stara stanica na uglu sa Selskom

- Pruge više nema...ostaci uz Munjarski put

- Dio trase uz Munjarski put danas je zelena zona

Skladan odnos Samoborčeka
i mikrozajednice

- Kultura sjećanja - Samoborček zajedno s Trešnjevkom postaje simbol starog Zagreba
- Trešnjevka – novo mjesto u mentalnoj slici grada